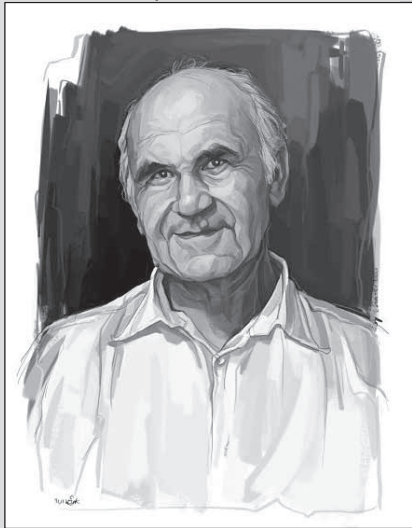

کتابخانه اهدایی مرحوم سید محمدکاظم مداح

سید محمدکاظم مداح - متخلص به ببیدل - در بیستم خرداد ۱۳۱۴ در کردکوی و در خانواده‌ای مومن و مذهبی به دنیا آمد. پدرش مرحوم حجه‌الاسلام عسگری مداح، از واعظان اهل بیت علیهم‌السلام در منطقه بوده و مادرش نیز فاطمه نام داشت. علاقه‌ی وافرویی به تاریخ و ادبیات سبب شد تا از دوران نوجوانی به محافل ادبی منطقه راه پیدا کند و از همان آغاز راه، با قلمفرسایی در حوزه تاریخ سرزمین گرگان (استان گلستان کنونی) در زمره‌ی معدود پژوهشگران تاریخ منطقه قرار گرفت.

اما رفته رفته دامنه‌ی فعالیت او از حوزه‌ی سرزمین گرگان فراتر رفته و به عنوان یکی از پژوهشگران حوزه‌ی تاریخ مشاهیر و جریان‌شناسی تاریخی در ایران، یکی از اعضای فعال اکثر انجمن‌های بوم‌شناسی ایران مانند: کرمان‌شناسی، گیلان‌شناسی، فارس‌شناسی و... گردید. این پژوهشگر گرانقدر در طی سال‌ها فعالیت‌های ادبی و پژوهشی و ارتباط با مجامع فرهنگی سراسر ایران، مجموعه‌ای گرانسنگ از آثار مربوط به ایران‌شناسی را گردآوری نموده است که از آن جمله می‌توان به منابع نادر و نایاب مربوط به سرزمین گرگان اشاره کرد.

مرحوم مداح به واسطه‌ی طبع لطیفی که داشت، سال‌ها در حوزه‌ی سرودن شعر و نوشتن داستان طبع‌آزمایی می‌کرد، چنان‌که از بنیانگذاران انجمن شعر و داستان گرگان نیز محسوب می‌شود. اما مهمترین و بارزترین ویژگی ایشان علاقه‌اش به پرورش پژوهشگران حوزه‌ی تاریخ و فرهنگ محلی و همکاری و همراهی با آنان بود چنان‌که در طول دوران زندگی پربار خویش همواره بدون هیچ مضایقه‌ای، اطلاعات، منابع و اسناد خود را در اختیار مراجعین قرار می‌داد. علاقه‌ی او به این امر تا حدی بود که سال‌ها در آرزوی تأسیس یک کتابخانه تخصصی به منظور ارائه‌ی اطلاعات و خدمات به پژوهشگران، تلاش نمود اما سرانجام در شامگاه جمعه بیستم بهمن ماه ۱۳۹۱ قبل از اینکه به آخرین آرزوی خود برسد، جان به جان آفرین تسلیم کرد.

ویژگی‌های بارز منابع کتابخانه‌ی تخصصی زنده یاد سید محمدکاظم مداح عبارتند از:

- ۱- گردآمدن تعداد زیادی از آثار مرتبط با سرزمین گرگان.
- ۲- تعداد قابل توجه کتاب‌هایی که توسط مولفان آن‌ها امضا شده و به مرحوم مداح اهدا شده‌اند.
- ۳- در حاشیه‌ی اغلب کتاب‌ها، تکمله و تعلیقاتی از استاد به چشم می‌خورد.
- ۴- برخی از منابع این کتابخانه، مجموعه مقالاتی هستند که از منابع مختلف جمع‌آوری شده و توسط ایشان در یک مجلد صحافی شده‌اند.

کتابخانه ارزشمند مرحوم سید محمدکاظم مداح دارای ۳۹۴۱ جلد کتاب و ۴۲۹۰ نسخه مجله می‌باشد که توسط خانواده‌ی ایشان در سال ۱۳۹۳ به موسسه فرهنگی میرداماد اهدا شده و هم اکنون این مجموعه در بخشی مستقل و مجزا، درون مخزن کتابخانه‌ی میرداماد و به نام کتابخانه تخصصی مرحوم سید محمدکاظم مداح نگهداری می‌شود و عموم علاقه‌مندان و پژوهشگران از آن بهره می‌گیرند.

کتابخانه سید محمد کاظم مداح افتتاح شد

آیین نکوداشت و افتتاح کتابخانه چهره پرتلاش فرهنگ و هنر گرگان زمین، مرحوم سید محمد کاظم مداح در سالن اندیشه موسسه فرهنگی میرداماد برگزار شد.

قائم مقام موسسه در بیان هدف برگزاری مراسم گفت: مجموعه فرهنگی میرداماد از آغاز فعالیت خود یکی از موضوعاتی که در کنار برنامه های متنوع، همیشه در نظر داشته ارتباط با چهره های فرهنگی و بزرگداشت و نکوداشت این شخصیت های فرهنگی که بزرگان ما هستند است. خواهی نژاد با این جمله که اینان ذخیره های فرهنگی هستند و ما باید با الگوگیری از ایشان راه آینده را انتخاب کنیم افزود: مرحوم مداح از سال های اولیه آغاز به کار موسسه میرداماد یعنی سال ها ۸۳ و ۸۴ از افرادی بود که با آن در ارتباط بود و از نظر وی استفاده می کردیم و ایشان هم در نشست هایی که دعوت می شدند با علاقه بسیار حضور پیدا می کردند.

همسر مرحوم مداح دیگر سخنران این نشست بود. وی گفت: خانواده مرحوم سید محمد کاظم مداح مصمم گردیده کتابخانه ای را که حاصل یک عمر تلاش بی وقفه آن مرحوم بوده را با پیروی از نیات خیر ایشان، به مکانی امن بسپارد. پس از بررسی های لازم و رهنمود دوستان خیراندیش و پیشنهاد کتابخانه های معتبری چون: آستان قدس رضوی و کتابخانه آیت الله مرعشی و کتابخانه های معتبر گیلان، بهترین و مناسب ترین مکان کتابخانه میرداماد را یافته ایم. در حقیقت زکات این گنج پر ارزش را تلافی کردیم. بانو رحمتی افزود: موسسه فرهنگی میرداماد مایه مباهات گرگان و گرگانی هاست و بنده از موسس آن و فرزند ایشان به مناسبت ایجاد چنین مجموعه ای که جایگاه مهد و پرورش علم و ادب و پایگاه شیفتگان تحقیق و پژوهش به خصوص دانشجویان دانش پژوه است و یادآور مراکز علمی و اقدامات بزرگان است تشکر و سپاسگزاری می کنم.

محمود اخوان مهدوی پژوهشگر حوزه اسناد تاریخی و نسخ خطی در این مراسم گفت: پژوهشگرانی که در چند دهه گذشته در حوزه های تحقیقاتی قدم گذاشتند مخصوصاً در حوزه های ادبیات و تاریخ و باز به ویژه در حوزه ادبیات و تاریخ محلی، به خاطر در دسترس نبودن

منابع و کتابخانه‌های مجهز و مجموعه‌های کافی، خودشان اقدام به جمع‌آوری مجموعه و منابع مورد نیاز، می‌کردند و جناب استاد مداح از همین دست پژوهشگران بود که به دلیل این که در

یک جغرافیای کوچک و با امکانات کم در زمانی که ایشان کار را شروع کرد، ناگزیر بود کتابخانه‌ای از منابع مورد نیازش را تشکیل دهد. وی افزود: کتابخانه مرحوم مداح از چند لحاظ حائز اهمیت است از جمله وجود کتاب‌های امضای مولف در این مجموعه، یعنی کتاب‌هایی که با امضای مولف کتاب در واقع به آقای

مداح اهدا شده است. از دیگر خصوصیات کتابخانه‌ی مداح، تدوین مجموعه مقالاتی که به شکل پراکنده در جاهای مختلف منتشر شده بود و ایشان در دراز مدت آن‌ها را جمع‌آوری و در مجلدات متعدد، صحافی کرد. یکی از کارهایی که شاید به نوعی تفنن استاد مداح محسوب می‌شد، کار صحافی بود. اکثر کتاب‌هایی که در مجموعه‌ی ایشان است به دست خود وی صحافی شده است.

حبیب‌الله قلیشلی فعال حوزه فرهنگ و رسانه و از دوستان مرحوم مداح نیز در بخشی از این مراسم ضمن بیان خاطراتی از ایشان گفت: همه چیز از بین می‌رود اما آن چیزی که می‌ماند و سیر می‌کند جوهره‌گیتی و زلالی انسان است که نمونه‌اش همین صفت‌های خلق کریم مرحوم مداح است. ممکن است اسمی از امثال مرحوم مداح و ... به یاد نماند ولی اینکه سیر کرده در درون آدم‌ها، از درونی به درونی منتقل شده، لازم نیست اسمی باشد خود این جوهره که ملکوتی، عرشی و سماواتی هست، نمرده و در جان هستی ماندگار است.

قلیشلی با ذکر این نکته که احساس می‌کنم آنگونه که باید از خلق کریم مرحوم مداح نیاموختم افزود: سالیانی که من از گرگان دور بودم، این انسان آنقدر با محبت بود که هر وقت به گرگان می‌آمدم و فرصتی داشت به دیدنم می‌آمد و همدیگر را می‌دیدیم. بسیار خلق کریمی داشت، بزرگوار و صبور بود.